

Samuel Hahnemann

Organonul medicinei

Ghidul fundamental
pentru înțelegerea și practicarea homeopatiei

Traducere:
Marius Radu

Editura VIDIA
București, 2018

Cuvânt-înainte

la ediția în limba română

Odată cu trecerea vremii, în ciuda progresului economic și social la scară mondială, se constată o scădere a stării de sănătate a populației. Medicina modernă nu reușește să facă față noilor forme de patologie (cancer, SIDA, diabet etc.). Dimpotrivă, folosirea unor medicamente puternice și toxice pentru organisme vii și extinderea procesului de vaccinare au dus la degradarea treptată și constantă a sănătății.

În ultimii 200 de ani, se observă o orientare tot mai accentuată a medicinei către forme terapeutice mai simple și mai naturale. Acestea, pe lângă faptul că sunt mult mai puțin costisitoare pentru pacienți, respectă o serie de principii naturale bine structurate încă de pe vremea lui Hipocrate. Se urmărește astfel stimularea capacităților proprii de apărare ale organismelor vii, acea „forță vitală” despre care vorbește Samuel Hahnemann în „Organonul” său. Homeopatia și fitoterapia sunt principalele forme terapeutice naturale care urmăresc să restabilească starea de bine a umanității.

Adevărații cunoscători ai naturii umane consideră homeopatia cea mai profundă terapie naturală, în cele două forme de prezentare ale sale: organică și energetică.

Ea tratează bolnavul, nu boala, individualizând și orientându-se către adevărata cauză a bolii. Chiar din definiția stării de sănătate în accepțiune homeopatică se observă această atitudine holistică.

Cea mai bună definiție a fost dată de cel mai valoros practicant al homeopatiei din zilele noastre, grecul George Vithoulkas, laureat al Premiului Nobel alternativ pentru medicină. În cartea sa „Știința homeopatiei”, el spune: „Starea de sănătate reprezintă independența față de durere la nivel fizic, realizând starea de bine interior, independența de dorințe și obsesii la nivel emoțional, realizând starea de bucurie și calm interior și independența față de egoism la nivel mental, realizând uniunea perfectă cu Adevărul și Dumnezeu”.

Observăm astfel cât de vastă este adevărata noastră sănătate și deducem că orientarea exclusiv către planul fizic reprezintă o greșeală fundamentală. Homeopatia, descoperită în forma sa modernă și structurată atât de precis de părintele său, Samuel Hahnemann, vine să înlăture această greșeală și să realizeze o abordare completă a ființei umane, pe cele trei niveluri de manifestare ale sale: fizic, psiho-emoțional și mental.

„Organonul medicinei” reprezintă cea mai importantă sursă de cunoaștere în homeopatie și cea dintâi carte citită de orice medic care face primii pași în practicarea ei. Samuel Hahnemann reușește să adune în această carte întreaga sa experiență din zeci de ani de practică homeopată. Definirea tuturor principiilor de bază și explicarea lor pe înțelesul oricui sunt principalele atuuri ale acestei cărți.

Organizația Mondială a Sănătății a stimulat în timp dezvoltarea homeopatiei la nivel mondial. Astfel, în România a fost posibilă practicarea homeopatiei încă de dinainte de 1989. În prezent, odată cu deschiderea apărută după 1989, homeopații din

România s-au perfecționat permanent, în vederea unei practici homeopate cât mai apropiate de filonul original. Liga de Homeopatie Clasică din România, organizație profesională a medicilor homeopati care practică homeopatia clasică, unicistă, a fost înființată pentru a promova adevăratele valori ale homeopatiei în România.

Traducerea și publicarea unor cărți fundamentale pentru practica homeopată reprezintă una dintre direcțiile de acțiune în acest sens. Doresc să mulțumesc aici doctorului Marius Radu, prieten și colaborator apropiat, pentru efortul depus în vederea acestei apariții editoriale. Recomand din tot sufletul această traducere în limba română a „Organonului medicinei”, ca fiind cea mai valoroasă și mai corectă. Sper să fie un ajutor real pentru medicii care se hotărăsc să studieze și să practice homeopatia adevărată, un etalon de profesionalism al extraordinarului cercetător al naturii umane care a fost și rămâne Samuel Hahnemann.

Cu considerație,
Dr. Constantin Săraru,
Președintele Ligii de Homeopatie
Clasică din România
1 aprilie 2008

Introducere

la ediția în limba română

„Organonul medicinei” este, fără îndoială, cartea de temelie pentru oricine dorește să înțeleagă și să practice corect homeopatia. Tot ce este important legat de teoria și practica homeopată este prezentat concis de Hahnemann pe parcursul a 291 de paragrafe. Pentru a percepe exact sensul celor scrise de părintele homeopatiei este însă necesar să parcurgi de mai multe ori textul și să meditezi asupra noțiunilor prezentate. Uneori este nevoie de explicații și comentarii suplimentare ale unor paragrafe-cheie, așa cum face, de exemplu, J. T. Kent în „Lectures on Homoeopathic Philosophy”.

Textul lui Hahnemann este însă greu de citit, frazele fiind foarte lungi și încărcate pe alocuri de termeni arhaici, dezavantaj prezent atât la originalul în limba germană, cât și la traducerile în alte limbi. Traducerile în limba engleză au fost și sunt mai cunoscute decât preluările directe din limba germană, engleza fiind mai populară decât germana, limbă de circulație mai restrânsă.

Traducerea lui W. Boericke apărută în 1921 a fost pentru mulți ani cea mai răspândită versiune în limba engleză a ediției a șasea a „Organonului” și a fost folosită ca referință pentru alte lucrări ulterioare sau traduceri în alte limbi. Traducerea făcută de J. Künzli, A. Naudé și P. Pendleton din 1982 se bazează însă pe manuscrisul original al lui Hahnemann, așa cum explică traducătorii în prefață.

Am preferat această traducere ca bază pentru textul în limba română pentru că ea este rodul muncii îndelungate a unei echipe care a studiat cu mare atenție textul original, pe care a încercat și a reușit să-l redea într-o engleză modernă. Unele fraze au fost împărțite în propoziții mai scurte pentru ușurarea lecturii, fără a face însă compromisuri în ce privește înțelesul. Dimpotrivă, textul este mai clar, ceea ce am încercat să realizez și eu în limba română.

În lipsa unor echivalente exacte și concise de traducere, unii termeni i-am preluat ca atare din limba engleză, de exemplu spirit-like sau proving, explicând motivele și înțelesul lor în notele de subsol. De asemenea, am păstrat în text termeni învechiți, de exemplu setoane și fontanele, cu explicațiile aferente în notele de subsol.

Sper ca această traducere să fie de folos tuturor celor care doresc să înțeleagă cu adevărat homeopatia, așa cum Hahnemann și adepții săi au dorit să ne-o transmită, spre folosul celor aflați în suferință.

Dr. Marius Radu

1

Datoria supremă a medicului, *singura sa datorie*, este să-i facă sănătoși pe oamenii bolnavi – să-i vindece, cum se spune.^a

a. (nota 1)ⁱⁱ Aceasta nu presupune să construiești așa-zise sisteme din idei fanteziste și ipoteze despre natura intimă a proceselor vitale și originea bolilor în interiorul invizibil al corpului (pentru care numeroși medici dornici de faimă și-au risipit forțele și timpul). Nu înseamnă nici să încerci la nesfârșit să explici fenomenul bolilor și cauzele sale imediate care întotdeauna vor rămâne ascunse.

Nici nu înseamnă să perorezi fără încetare folosind cuvinte neinteligibile sau expresii abstracte și pompoase, din dorința de a părea savant pentru a-i uimi pe ignoranți, în timp ce oamenii aflați în suferință strigă zadarnic după ajutor.

Până acum am avut parte, fără îndoială, de suficiente fantezii numite pretentios *medicină teoretică* pentru care au fost înființate catedre universitare; este timpul ca cei care se numesc medici să înceteze să mai înșele cu vorbele lor bieteale ființe umane și să înceapă să acționeze – adică să ajute și să vindece cu adevărat.

ⁱⁱ În traducerea lui Boericke, una dintre cele mai populare traduceri ale „Organonului”, notele de subsol sunt numerotate de la 1 la 170. În traducerea de față, autorii au preferat să marcheze notele de subsol cu litere de tipar. Astfel, de exemplu, nota a din paragraful 8 corespunde cu nota 5 din traducerea lui Boericke. În traducerea de față însă există câteva note care nu apar la Boericke și astfel numerotarea notelor nu mai corespunde, cu atât mai mult cu cât topica unor propoziții este modificată (vezi, de exemplu, paragraful 270, unde nota d apare ca 154 și nota e ca 153 la Boericke). Pentru a ușura referințele între cele două traduceri, am menționat la fiecare notă numărul corespondent din traducerea lui Boericke, acolo unde există. (n.t.)

2

Idealul cel mai înalt al terapiei este restabilirea sănătății rapid, blând, permanent; îndepărtarea și distrugerea întregii boli pe calea cea mai scurtă, cea mai sigură, cea mai puțin dăunătoare, conform unor principii clare, ușor de înțeles.

3

Dacă medicul percepe clar ce trebuie vindecat în fiecare caz individual de boală (*cunoașterea bolii*),

dacă înțelege clar ce este curativ într-un medicament, în fiecare medicament în parte (*cunoașterea puterii medicamentelor*),

dacă face corespondența, conform unor principii bine definite, între ce este curativ într-un medicament și ce a identificat clar că este patologic la pacient, astfel încât să inițieze vindecarea, adică dacă știe în fiecare caz în parte cum să aleagă remediul cel mai potrivit datorită particularităților lui (*alegerea remediului*), să-l prepare în mod adecvat, să-l administreze în cantitatea necesară (*doza corectă*) și să-l repete exact când este nevoie și, în sfârșit,

dacă el cunoaște în fiecare caz în parte obstacolele în calea vindecării și cum să le elimine astfel încât însănătoșirea să fie permanentă, atunci știe cum să trateze temeinic și eficace și este un medic adevărat.

4

Astfel, medicul este un veritabil ocrotitor al sănătății dacă el cunoaște lucrurile care perturbă starea de sănătate și induc starea de boală și dacă știe cum să-i ferească de ele pe oamenii sănătoși.

5

În plus, pentru a iniția procesul vindecării, este util ca medicul să poată stabili cea mai probabilă *cauză excitantă* într-o boală acută și cele mai importante etape din evoluția unei boli cronice, de durată, care îi permit să descopere *cauza sa fundamentală*, de obicei o miasmă cronică.

Pentru aceasta, el trebuie să ia în considerare: constituția fizică evidentă a pacientului (în special în afecțiunile cronice), structura sa emoțională și intelectuală, preocupările, modul de viață, obiceiurile, poziția socială, relațiile de familie, vârsta, viața sexuală etc.

6

Observatorul imparțial își dă seama de inutilitatea speculațiilor metafizice care nu pot fi verificate experimental și, oricât de inteligent ar fi, vede în fiecare caz de boală doar schimbările survenite în sănătatea corpului și a sufletului care sunt percepute de simțuri: simptome subiective, simptome care apar incidental, simptome obiective, adică deviații de la starea anterioară de sănătate a individului acum bolnav pe care el le simte, oamenii din jur le văd și medicul le observă.

Totalitatea acestor semne perceptibile reprezintă boala în întreaga ei manifestare și împreună constituie adevărata ei formă, singura cu putință.^a

a. (nota 2) De aceea, nu știi cum cineva, la patul bolnavului, își poate imagina că trebuie să caute și poate să găsească ce este de vindecat într-o boală numai în interiorul ascuns și necunoscut al organismului uman; cum cineva poate să nu acorde cea mai mare atenție simptomelor și să nu fie îndrumat cu strictețe de ele pentru a vindeca. Nu știi cum cineva poate fi atât de ridicol și de încrezut încât să încerce să recunoască ce s-a schimbat în adâncul corpului, fără să acorde o atenție specială simptomelor sau cum cineva poate încerca să restabilească ordinea interioară a organismului folosind medicamente despre care nu știe nimic, numind această metodă singura terapie radicală și rațională.

În ce-l privește pe medic, nu ce se dezvăluie simțurilor sub formă de simptome este boala însăși? El nu poate vedea niciodată elementul imaterial, forța vitală care produce boala. Nici nu are nevoie să o vadă; pentru a vindeca, nu are nevoie decât să vadă și să înțeleagă efectele ei morbide.

Ce fel de *prima causa morbi*ⁱⁱⁱ caută școala veche de medicină în interiorul ascuns al corpului dacă respinge și disprețuiește cu aroganță manifestările bolii, ușor de înțeles și de perceput, adică simptomele care vorbesc într-un limbaj accesibil? Ce altceva dorește să vindece într-o boală dacă nu aceste simptome?

ⁱⁱⁱ Cauza primară a bolii. În latină în original, la fel ca alte câteva expresii sau citate care urmează. (n.t.)

7

Întrucât o boală poate fi recunoscută doar prin simptomele ei, când nu există o cauză evidentă excitatoare sau menținătoare (*causa occasionalis*) care să fie înlăturată,^a este evident că doar simptomele, împreună cu orice posibilă miasmă și circumstanțele suplimentare, trebuie să îndrume spre alegerea medicamentului potrivit, curativ (paragraful 5).

Așadar, totalitatea simptomelor, *imaginea externă care exprimă esența lăuntrică a bolii, adică a forței vitale perturbate*, trebuie să fie principalul, chiar singurul, mijloc prin care boala ne permite să aflăm remediul necesar, singurul care poate decide alegerea corectă.

Pe scurt, în fiecare caz în parte, totalitatea simptomelor^b trebuie să fie principala preocupare a medicului, singurul obiect al atenției sale, singurul lucru care trebuie înlăturat prin intervenția sa pentru a vindeca, adică pentru a transforma boala în sănătate.

a. (nota 3) Este evident că orice medic cu bun-simț va înlătura pentru început *causa occasionalis*, după care, de regulă, indispoziția dispăre de la sine. De exemplu, va scoate din camera bolnavului florile puternic mirositoare care au determinat leșinul și manifestările isterice; va înlătura din corneea corpul străin care produce oftalmie; va slăbi și ajusta bandajul strâns care amenință producerea cangrenei într-un membru rănit; va descoperi și artera lezată care sângerează și produce șoc; va încerca, folosind emetice, să elimine fructele de mătrăgună etc.

care au fost înghițite; va înlătura corpii străini introduși în orificiile naturale ale corpului (nas, gât, urechi, uretră, rect, vagin); va zdrobi pietrele din vezică; va deschide anusul neperforat al nou-născutului etc.

b. (nota 4) Neștiind ce altceva să facă, medicii din vechea școală au încercat întotdeauna să combată și, oricând a fost posibil, să supprime cu ajutorul medicamentelor *doar unul* dintre multele simptome pe care boala le prezintă – o *metodă limitată* numită terapie simptomatică.

Această metodă a atras disprețul general nu numai pentru că nu face nimic bun, ci mai ales pentru că face mult rău.

Un singur simptom nu este pentru întreaga boală mai mult decât un singur picior pentru un om întreg. Această metodă este cu atât mai mult de condamnat pentru că tratează un simptom particular cu un remediu opus (într-un mod paliativ și enantiopatic), rezultatul fiind că, după o scurtă ameliorare, simptomul reapare, mai intens decât înainte.

8

După înlăturarea tuturor simptomelor și semnelor perceptibile ale bolii, nimeni nu poate să-și imagineze ori să demonstreze prin niciun experiment din lume că mai rămâne sau ar putea să rămână altceva în afară de sănătate; la fel, nimeni nu se poate îndoii că ar mai exista vreo modificare patologică în interiorul organismului care să nu fi fost îndepărtată.^a